

26 Αυγούστου 2013

Κάνοντας κήρυγμα στον ίδιο πάντοτε Ναό -1

Ορθοδοξία / Θεία Λατρεία

Αρχμ. Θεοδόσιος Μαρτζούχος, Εφημέριος Ι.Ν. Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου Πρεβέζης

Εισήγηση σε ημερίδα του Ιδρύματος ΑΡΤΟΣ ΖΩΗΣ με θέμα

«Ας συζητήσουμε επιτέλους για το κήρυγμα»

(Σάββατο, 1^η Οκτωβρίου 2011, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών, Αθήνα)

Σεβαστοί πατέρες, Αγαπητοί φίλοι

Είμαι σήμερα ανάμεσά Σας (και ευχαριστώ γι' αυτό τον φίλο Σταύρο Ζουμπουλάκη, υπεύθυνο του ιδρύματος ΑΡΤΟΣ ΖΩΗΣ που με κάλεσε) όχι για να κάνω θεολογική πραγματεία για το «πολύπλαγκτο» θέμα του κηρύγματος, αλλά προκειμένου να καταθέσω τις σκέψεις, που μου έχουν γεννηθεί αυτά τα 29 χρόνια που διακονώ μια μικρή ενορία.

Είμαι εφημέριος στον Ναό του αγίου Ιωάννη του Χρυσοστόμου στην πόλη της Πρέβεζας. Η ενορία αποτελείται τυπικώς από 230 οικογένειες και ουσιαστικώς απ' όλους όσους, ανεξαρτήτως διεύθυνσης κατοικίας, την επιλέγουν ως ενορία τους.

Βρέθηκα να έχω αναλάβει προσωρινά μια ενορία σε ηλικία 24 ετών και όπως συνήθως συμβαίνει, «οὐδέν μονιμότερον τοῦ προσωρινοῦ», συνεχίζω μέχρι τώρα, που είμαι 53 ετών. Πήγα με ένα κεφάλι μαύρο, γεμάτο αφελείς και ανώριμες σκέψεις και είμαι τώρα με ένα κεφάλι άσπρο, που προσπαθεί πλην των άλλων θεμάτων να δει και ποια όντως είναι η ανάγκη κηρύγματος στους λίγους αυτούς χριστιανούς, με τους οποίους προσφέρουμε μαζί την Ευχαριστία.

Συγχωρείστε με να καταθέσω και να παραθέσω αυτά που είδα και σκέφτηκα. Συγχωρείστε μου και το απαράδεκτο και κρύο ύφος να μιλώ κάποιες φορές σε πρώτο πρόσωπο, αλλά δεν έχω παρά να δώσω την δική μου μαρτυρία.

* * *

Α. Όντας εφημέριος μιας ενορίας, το πρώτο που αντιλαμβάνεσαι και ζεις, είναι το βίωμα και η παρατήρηση, ότι το εκκλησίασμα συναπαρτίζεται από δύο βασικές μεγάλες ομάδες ενοριτών. Πρώτον, αυτούς που έχουν συνείδηση της ενοριακής σχέσεως και δεσμεύσεως, έχοντας τον ναό, τον ιερέα και τους ενορίτες· πατρικό σπίτι, πατέρα και αδελφούς. Και δεύτερον, αυτούς που έχουν μια σχέση θρησκευτικής συνήθειας, αρκετά παγιωμένη αλλά και παγωμένη, ώστε να μη διανοούνται προσωπικές σχέσεις στον ενοριακό χώρο, ειμή μόνον θρησκευτικά καθήκοντα ατομικώς εκπληρούμενα.

Υπάρχει βέβαια τυπικώς και μια τρίτη ομάδα... ενοριτών! Αυτοί που τελούν στον ενοριακό ναό τα προκύπτοντα στην ζωή τους μυστήρια, Γάμο, Βάπτισμα, ευχολόγηση, Κηδεία. Όμως αυτή η ομάδα, που είναι και η μεγαλύτερη, δεν βρίσκεται μαζί μας τις Κυριακές. Δεν ακούει το κήρυγμα, αλλά συγχρόνως αποτελεί και μια πηγή άγχους για τον ιερέα, αφού πρέπει στις ευκαιριακές αφορμές που προαναφέραμε, ο ιερέας να κάνει διπλό έργο. Και τον, κατ' αυτούς, «μάγο της φυλής», που τελεί τα ακατανόητα λογικά και γλωσσικά, δικά του· αλλά και να δώσει με την ποιότητα του τρόπου του και με την ποιότητα του λόγου του, αφορμή, σ' αυτούς τους περιστασιακούς επισκέπτες, να προβληματισθούν για το ενδεχόμενο πίσω από τα φαινόμενα και τελούμενα, να υπάρχει ένα μεγάλο θέμα και μια πρόταση ζωής, που τους αφορά!

α. Οι πρώτοι ζουν μια σχέση αγαπητικής ιεραποστολής, καμμιά φορά μέχρις υπερβολής και αφελείας. Ο λόγος του Χριστού ότι είναι «φρονιμότεροι οί υιοί τοῦ αἰῶνος τούτου ἀπό τούς υἱούς τοῦ φωτός» (Λουκ.16, 8) ατυχώς εκπληρώνεται εντυπωσιακά, στην πλειονότητα των Χριστιανών μας! Η προτροπή Του «να είστε έξυπνοι σαν τα φίδια και ακέραιοι σαν τα περιστέρια» (Ματθ.10, 16) έχει δυστυχώς περιπέσει σε... αχρησία. Ένας ανόητος απροϋπόθετος ιεραποστολισμός κάνει τον λόγο των Χριστιανών ανεργάτιστη φλυαρία. Για πολλούς εκτός Εκκλησίας ανθρώπους, η γνωριμία με τους Χριστιανούς, κάνει απευκταίο το ενδεχόμενο εισόδου τους σ' Αυτήν.

β. Οι δεύτεροι δεν θέλουν πολλά-πολλά και αρκούνται στις τυπικές θρησκευτικές υποχρεώσεις:

Θα δώσουν, αλλά δεν θα δοθούν.

Θα έρθουν, αλλά δεν θα μείνουν μετά τον καφέ.

Θα προσευχηθούν, αλλά δεν θα κατανοούν τον πληθυντικό όλων των ευχών της λειτουργίας και των ακολουθιών.

Θα βοηθήσουν χρηματικά, αλλά θα αποφύγουν την προσωπική εργασία.

Θα είναι ευγενείς, αλλά χωρίς αμεσότητα.

Θα παρευρίσκονται αλλά εκ λόγων συνηθείας και κοινωνικής ευπρέπειας. Είναι η κατηγορία, που «όταν ακούσουν μετά χαράς δέχονται τόν λόγον, αλλά οὔτοι ρίζαν οὐκ ἔχουσιν· οἱ πρὸς καιρὸν πιστεύουσι καὶ ἐν καιρῷ πειρασμοῦ ἀφίστανται» (Λουκ. 8, 13).

γ. Για τους τρίτους τα πάντα είναι ρευστά. Ο μόνος ελπιζόμενος «συνδεδειγμένος» κρίκος είναι τα μυστήρια. Όμως πόσο διαθέσιμοι είναι να 'ρθούν στον Ναό και να ακούσουν ο,τιδήποτε σχετικό από τον ιερέα, πριν την ημέρα και ώρα τελέσεως του μυστηρίου τους; Ατυχώς, και από τις συνθήκες της καθημερινότητας, και από την ποιότητα της σχέσης με την Εκκλησία, τέτοια διάθεση δεν υπάρχει. Μόνον την διαδικασία της εθιμικής ρύθμισης δέχονται να... υποστούν. Μένουν λοιπόν τυπικώς χριστιανοί και ουσιαστικώς... τίποτε. Ή καλύτερα... ορθόδοξοι άθεοι!!

Ο ιερέας λοιπόν επικοινωνώντας παρατηρώντας κρίνοντας και ζώντας την σχέση και με τις τρεις ομάδες, πολύ γρήγορα θα βρεθεί στο διχαστικό δίλημμα, πώς θα συνδυάσει το περιεχόμενο του κηρύγματός του, ώστε να αφορά και να είναι χρήσιμο σε όλους; Το θέμα είναι δύσκολο και οδυνηρό.

* * *

Β. Πριν απαντήσουμε, ας δούμε τι είναι, σε μια μονίμως ίδια ενοριακή σύναξη, το κήρυγμα.

Το συνηθισμένο αίσθημα που δοκιμάζει κανείς σήμερα, όταν κάνει κήρυγμα, είναι ότι μιλάει σε ανθρώπους με ασάφεια στα πιστεύματά τους! Γι' αυτό, όλα τα λόγια για τον Χριστό και την πίστη και τα θαύματα μετατρέπονται σε ένα αμοιβαίο σιωπηλά ύποπτο ψέμα. Μιλώ σε υποτιθέμενους πιστούς, παρ' ότι ξέρω ότι αυτό ατυχώς δεν αληθεύει για τους πιο πολλούς απ' αυτούς. Συχνά βασανίζεται ο ιερέας με την σκέψη, ότι οι «χριστιανοί» του θα σκέφτονται: «Είσαι υποχρεωμένος να μιλάς έτσι, γιατί αυτό είναι η δουλειά σου· και μεις είμαστε υποχρεωμένοι από ευγένεια να σε ακούμε, χωρίς να δείχνουμε την πλήξη μας».

Αυτό είναι καταλυτικό βίωμα. Δημιουργεί παραλυτική ψυχολογική διάθεση στον ιερέα, γεμίζοντάς τον δαιμονικές σκέψεις για το ατελέσφορο της προσπάθειας, ή και βυθίζοντάς τον σε μια αυτάρεσκη ψυχική ατμόσφαιρα, για την... μεγάλη του θυσιαστική προσφορά! Έτσι πνιγμένος σε σκέψεις τέτοιες, αχρηστεύεται και για τους μεν και για τους δε. Γίνεται πολλές φορές ένα «θλιμμένο παγώνι». Κηρύσσει «άψυχα», και παρ' ότι ίσως λέει και όμορφα πράγματα, στέλνει όμως με τον τρόπο

του το δαιμονικό μήνυμα ότι... τίποτε τελικώς δεν αλλάζει!

Δυστυχώς είναι από αιώνων πλέον, τυπικός και χωρίς προϋποθέσεις, ο τρόπος που κάποιος γίνεται μέλος της Εκκλησίας· και έτσι οι λεγόμενοι και αυτοονομαζόμενοι χριστιανοί είναι περισσότερο άτομα απλώς βαπτισμένα, που κουβαλάνε θρησκοληπτικές φοβίες και διαθέσεις εξασφαλιστικής συναλλαγής με τον Θεό, παρά χριστιανοί με σαφή και συγκεκριμένη πίστη, που, έστω και αν είναι αμαρτωλοί, τους κάνει να μπορούν να δώσουν λόγο «περί τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος» (Α΄ Πέτρ. 3,15) στον καθένα, που τυχόν θα τους το ζητήσει.

[Συνεχίζεται]

Πηγή: www.enoriako.info

<http://bit.ly/18LVwQA>